

A fogvatartotti állomány egészségmegőrzési motiváltságának felmérése

Németh Miklós, Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

Dr. Karner Cecília Anna, Nyugat-magyarországi Egyetem Lámfalussy Sándor

Közgazdaságtudományi Kar

A kutatás célja, hogy feltérképezze a fogvatartotti állomány egészségi ellátásának tárgyi és szakmai feltételeit, fókuszba állítsa a már kialakult egészségügyi problémáik kezelésére tett intézkedéseket, illetve figyelmet fordítson a fogvatartottak egészségmegőrzés iránt tett erőfeszítéseire. A Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben készült tanulmány tapasztalatai alapján érdemes lenne a felmérést a teljes szervezetre kiterjeszteni, melyből már kitűnnének a különbségek az egyes intézmények között, és a büntetés-végrehajtási szervezet számára hasznos iránymutató következtetések levonására teremtene lehetőséget.

A tanulmány kérdőíves felmérés alapján készült, mely egyértelműen bizonyította, hogy a felvetett hipotézis helyes. Eszerint a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet berkein belül minden tárgyi és szakmai feltétel adott ahhoz, hogy a fogvatartotti populáció az egészségét megőrizze, illetve a már kialakult problémák szakszerűen orvoslásra kerüljenek a mielőbbi gyógyulás érdekében. A kérdőív egységes szerkezete miatt tiszta képet kapunk a jelenlegi rendszerről és annak hiányosságairól.

The aim of the research was to analyze the accessibility of prisoners' to health care and the material and human resources (health professionals) available to this activity, focusing on the actions to treat their already existing health diseases and the health promoting initiatives of the prisoners to improve their own health status. Based on the results of a study executed in the Prison of Szombathely (western part of Hungary, "Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet") it would be worth expanding the research into the whole Hungarian correctional organization to see the differences among each institution. Even itself the whole organization can take benefit from this research.

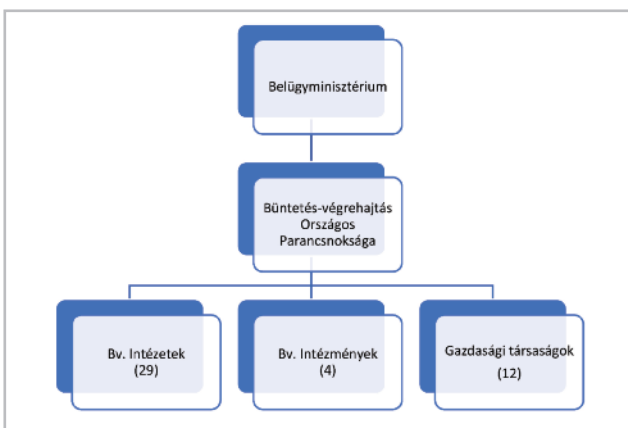
The basis of the study was a questionnaire which definitely proved that the hypothesis had been correct. It means that every needed material and human resource is available at "Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet" to preserve the health of prisoners and to treat properly their diseases, helping their quick recovery. The integrated framework of the questionnaire makes it possible to take insight into the current system and to reveal its deficiencies.

BEVEZETÉS

A kutatómunka a büntetés-végrehajtási (továbbiakban bv.) szervezet fogvatartotti állományának motiváltsági tényezőit térképezte fel, az egészségük megőrzésének aspektusából megközelítve. A kutatás helyszíne a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet volt.

A Bv. tv. alaprendelkezése szerint „a büntetés-végrehajtás feladata a büntetési célok érvényesítése a büntetés, illetve az intézkedés végrehajtásán keresztül, azzal a célkitűzéssel, hogy a végrehajtás során az egyéniesítés szempontjait biztosítani kell annak érdekében, hogy az megfelelően szolgálja az egyéni megelőzési célok elérését [1].

A bv. intézetben az elítélteknek a jogai korlátozva vannak, melyet a törvényi előírások szabályoznak. Ebben a zárt és túlszabályozott közegben is meg kell őrizni a fogvatartottak emberi mivoltát, és egészséghez fűződő jogait. Az intézményrendszer felépítését lásd az 1. ábrán.

1. ábra

A bv. szervezet felépítése (Forrás: saját szerkesztés)

A vizsgálat tárgyát képezte a fogvatartottaknak az egészségi ellátásához való hozzáférhetősége, az ellátás tárgyi és szakmai feltételeinek megléte, valamint a büntetésüket töltőknek a fennálló egészségügyi problémák orvoslására tett erőfeszítéseinek, törekvéseinek értékelése. A kutatáshoz egyaránt felhasználásra kerültek primer és szekunder módszerek is.

A kutatás kezdeti szakaszában áttekintettük a különféle motivációs elméleteket, majd azokat átültettem a fogvatartotti állomány vonatkozásában. A hipotézis felállítására képezte a kérdőíves felmérés alapját, mindezt úgy, hogy szem előtt tartottam az elméletek közötti vékony határmezsgyét. A külön-

féle teóriák alapos megismerésével, és a speciális környezetbe való áttemelésével adódott lehetőség egy tisztább, teljesebb és hiteles képet alkotni a vizsgált folyamatról. A teljes kérdőíves elemzést eme motivációs elméletek hivatottak alátámasztani, amellyel a helytálló végkövetkeztetések nagy megbízhatósággal levonhatók.

A motiváció az egyén céljairól, törekvéseiről, kielégítendő szükségleteiről szól, hogy mit szeretnének elérni az életben, mi hajtja céljaink megvalósítása érdekében. Ebből adódóan a szervezetnek és a vezetőinek az a feladata, hogy felismerve az egyének törekvéseit, azokat különféle eszközökkel és módszerekkel minél hatékonyabban próbálja a szervezeti célokhöz igazítani. A kielégítetlen szükséglet belső feszültséget gerjeszt, ezért az egyén keresi azt az útirányt, ahol a negatív hatások a lehető legnagyobb mértékben csökkennek. A motivált ember alapján a belső feszültség állapotában van, és ennek megszüntetése érdekében erőfeszítéseket hajlandó tenni.

A motiváció segítségével a szervezet megérti az egyén magatartásának okait, mozgatórugóit. Ez nagy jelentőséggel bír, mivel a vezetők ez által képesek előre látni döntéseik várható következményeit. A motiváció olyan folyamat, amelyet segítségül hívva irányítani, terelni lehet az egyén viselkedését, így mind az egyéni és a szervezeti célok is teljesülhetnek.

A kutatás közben nagy hangsúly helyeződött Maslow szükséglet-hierarchiára alapozott motivációs elméletére [2]. A levegőn, folyadékpótláson és táplálkozáson kívül az egészség az ember egyik legalapvetőbb szükséglete, függetlenül, hogy milyen társadalmi közegekből is származik.

2. ábra
A Maslow-piramis

A kérdőíves felmérés célja tehát az volt, hogy a fogvatartottak szubjektív véleményét megismerve egy tisztább kép alakuljon ki a bv. szervezet berkein belüli egészségügyi ellátórendszeréről. Természetesen a kapott eredményeket meg lehetőségen nagy higgadtsággal és odafigyeléssel célszerű kezelni. A motivációval kapcsolatos kérdőívet száz fogvatartottnak osztottuk ki. A kapott válaszokat összegezve és kiértékelve fogalmaztam meg megállapításaimat.

A személyi állománnyal ellentétben a fogvatartottak nem saját akaratukból vonulnak börtönbe, hanem az igazságszolgáltatás velejárójaként kapják ezt a büntetést. Kényszerből,

akaratuk ellenére kell bezárva lenniük, amelyért egyedül önmagukat okolhatják. A bv. szervezet és az ott dolgozók a reintegrációs irányvonalat követve a fogvatartottakat a helyes irányba terelgetve, melléjük állva biztatással, útmutatással igyekeznek a társadalmi normák elsajátítására és legfőképpen elfogadtatására megtanítani őket. Természetesen nem mindenki birkózik meg e feladattal, ilyenkor gyakran visszaesnek és újabb bűncselekményt követnek el, amiért természetesen újfent megkapják a törvény által előírt büntetést.

A KÉRDŐÍVEK FELÉPÍTÉSE

A felállított hipotézis szerint a bv. berkein belül minden tárgyi és szakmai feltétel adott ahhoz, hogy a fogvatartottak egyik legalapvetőbb szükségletüket, az egészségüket megőrizzék, illetve a már kialakult betegségeikre megfelelő kezelést megkapják. Ezen mezsgyén haladva állítottam össze a kérdőívet. Nagy figyelmet kellett fordítani a speciális környezetből adódó körülményekre, mely a hiteles kép kialakításához feltétlenül szükséges volt. Cél volt továbbá, hogy a kutatási helyszín eredményeiből országos következtetéseket lehessen levonni, illetve megteremteni egy országos felmérés alapjait.

A kérdőív nem tekinthető reprezentatívnak, ugyanakkor a válaszadók köre egyszerű véletlen kiválasztás módszerével került meghatározásra. A vizsgálat idején a bv. intézetben a fogvatartotti állomány kizárólag férfiakból állt. Átlagban 800 fő fogvatartottból a vizsgált időszakban 548 fő dolgozott, így az alapsokasághoz viszonyítva a mintavétel mennyisége megfelelőnek bizonyult.

A kérdőívet kitöltők kiválasztásához az alábbi szempontok kerültek meghatározásra, úgyelve a közel azonos eloszlásra:

- az életkor
- demográfiai adatok
- társadalmi összetétel
- iskolai végzettség
- jövedelmi viszony

A kérdőívnek a munkáltatásban részt vevő fogvatartottak körében kiosztott száz példányából, 88 kitöltése volt elfogadható, alkalmas következtetések levonására. A bv. szervezet feladata a munkaképes fogvatartotti állomány teljes foglalkoztatásának megvalósítása [3]. Ez a valóságban teljes mértékben nem fog megvalósulni, de a társadalmi elvárások és a kormányzati törekvések adottak hozzá. A kutatást megelőző év folyamán a foglalkoztatási ráta 87% magasságában alakult országosan. A fenti törekvések figyelembevételével került sor a célcsoport kiválasztásra, hogy a lehető legtöbb fogvatartott számára biztosítható legyen a foglalkoztatás a jövőben is.

A kérdőív az alábbi kérdéscsoportok köré épült:

- általános kérdések
- jelenlegi egészségi állapotokra jellemző kérdések
- az egészségügyi osztály és annak munkatársaival való elégedettség

- a fogvatartottnaknál jelentkező stresszfaktor-tényezők
- egészséges életvitel folyamatosságáért megtett erőfeszítések (pl.: táplálkozás, testmozgás)
- a büntetés-végrehajtási intézet odafigyelése (pl.: különféle szűrések).

A kérdőívet kitöltő munkáltatásban résztvevő fogvatartotti állomány 43%-nak az életkora 32-től 40 éves korig terjed, a megkérdezettek 41%-a középiskolai végzettséggel rendelkezik. Több mint 5 éves munkatapasztalatot a válaszadók 29%-a jelölt meg, 47%-uk vallotta, hogy rendelkezik párkapcsolattal.

Az egészségügyi állapotokra irányuló kérdések kitöltöttségéből (95%) egyértelműen lesűrhető, hogy tisztában vannak jelenlegi egészségi állapotukkal és igyekeznek mindent megtenni azért, hogy a lehető legjobb életminőségben teljenek el a napjaik. A börtönvilág sajátosságából adódóan gyakran előfordul a túlzott odafigyelés önmagukra, mivel sok idővel rendelkeznek, így értékes erőforrásokat kötnék le az egészségügyön.

A kérdőívből kitűnik, hogy mindenki megkapja a szükséges és elvárt orvosi/szakorvosi ellátást (69%), amennyiben szükséges, a megfelelő terápia is biztosított számukra, és a szükséges gyógyszerkészítményekhez is térítés ellenében hozzájutnak. Semmiben nem szenvednek hiányt, sőt sokszor nagyságrendekkel nagyobb előnyt élveznek, mintha a civil életben mindenféle ismeretség nélkül próbálnák egészségi problémáikra a legoptimálisabb megoldást megtalálni. Ennek szintén a sajátos környezet az oka. A feltételek kimondottan jók, az egészségügyi személyzet is emberségesen áll a betegekhez, akikben nem a „bűnözőt” látják, hanem a segítségre szoruló embert, akikért eme nemes hivatást választották.

A „Gyakran betegeskedik?” kérdésre a válaszadók 54%-a adott pozitív választ, ami a normál civil társadalmi viszonyok között észlelhető 9%-kal meghaladja KSH 2018). Ez szintén a börtön sajátos környezetével magyarázható.

ÉRTÉKELÉS

A fiziológiai szükségletek fontosságát nem csupán az emberekre vonatkozóan fontos kiemelni, hanem az összes élőlényre ki kell terjeszteni. Életösztön segít minket életben tartani, az már egy más kérdés, hogy mindezt a társadalom részéről elvárt módon tesszük, vagy negatív hatásokat kiváltva szembeszegülünk az alapvető emberi értékekkel. A cél ugyanaz, a túlélés.

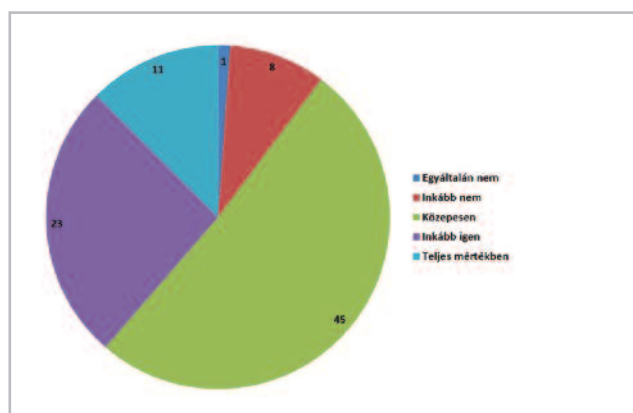
Ez az a szint, ami szinte a földön élő összes embernél (sőt tovább megyek az összes földi élőlénynél) megegyezik, természetesen a földrajzi elhelyezkedésből adódó kulturális különbségek kisebb-nagyobb mértékben befolyásolják ennek mikéntjét.

Az élelem a legősibb üzemanyag, ettől tudjuk a testi-lelki egészségünket megőrizni, ez tart életben. Ugyanolyan alapszükséglet, mint a víz és a levegő, bármelyik hiánya, illetve szűkössége életminőségi romláshoz vezet, így elveszítheti az ember a realitását, és a túlélési ösztönök kerülhetnek előtérbe.

A börtön azért is van speciális helyzetben, mivel nem a társadalmi nyomásnak való megfelelés irányítja a beletényesírtett emberek életét, hanem a törvények szabályozzák, melyek szoros összhangban vannak az Európai Unió elvárásaival. Mindezt egyértelműen pontról pontra lefedik, az élet szinte minden területére kiterjedően befolyásolják a bent lakók jogait, kötelességeit és mindennapi életciklusát.

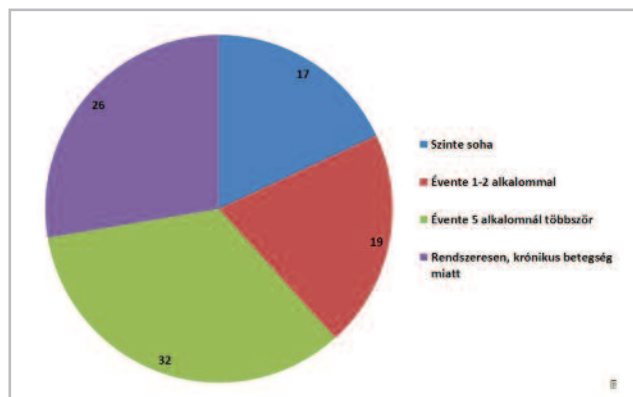
A szükségleteket nem lehet aránytalanul korlátozni. Amennyiben a szükségletek megfelelő mértékben kielégítésre kerülnek, akkor a börtönben nyugalom van, ami hozzájárulhat a sikeres reintegrációs törekvések eléréséhez. Ráadásul mindez a bv-ben dolgozók számára is egy stabilabb és kiszámíthatóbb környezetet biztosít. Ennek a szervezetnek az a feladata, hogy „bent” tartsa azokat az egyéneket, akiket a bíróság szabadságvesztés büntetésre ítélt.

A Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben készült felmérés alapján az alábbi következtetéseket lehet levonni (lásd még a 3. és 4. ábrán):

3. ábra
Egészségesnek érzi magát?

- a fogvatartottak tisztában vannak az egészségügyi állapotukkal
- megkapják az összes szükséges orvosi ellátást
- gyógyszerkészítményekhez való hozzájutás nincs korlátozva
- meg vannak elégedve az egészségügyi blokk felszereltségével

4. ábra
Évente hány alkalommal fordul orvoshoz?

- jónak értékelték az ellátás minőségét
- a felvilágosító programokat hiányolják
- lassú a visszacsatolás az egészségügyi problémák vonatkozásában

A következő lépésben a jelen kutatás eredményeire alapozva egy országos felmérés lehetőségét kell megteremteni. Feltétlen odafigyelés szükséges, mivel Magyarországon jelenleg megközelítően 17,5 ezer fő fogvatartottat felügyel (ez a lakosság kb. 0,18%-a) a bv. szervezet. A kapott eredményt nagy bizonyossággal megbízhatónak kell tekinteni, mivel a teljes intézet fogvatartotti populációjának közel nyolcadát érintette.

Javaslatként megfogalmazásra került szélesebb információspektrummal rendelkező felvilágosító előadások szervezése belső, illetve külső szakértőkkel, ahol a fogvatartottaknak lehetőségük lenne egy csoportos szeminárium alkalmával a különféle egészségügyi témákról mélyebb ismereteket szerezni. Igény esetén kisebb célcsoportok számára meg kell teremteni a lehetőséget vitadélutánon kérdések feltételére, az adott témát alaposabban kielemezve egy szakértő vezetésével, irányításával és szakmai felügyeletével. Ettől az intézkedéstől várhatóan csökken a feleslegesen egészségügyi osztályra látogatók száma [3,4].

ÖSSZEFOGLALÁS

Az egészség az ember életkörülményének a minőségét nagyban befolyásoló tényező, melyet nagy odafigyeléssel kell kezelni. Az egészségi állapot befolyásolja mindazon módszereket és lehetőségeket, amellyel az ember a szükségleteit megpróbálja kielégíteni. A Maslow-piramis második szintjén található biztonsági körülményre konkrétan ugyan nem tértem ki, de észre kell venni azt az összefüggést, ami alapján hatást gyakorol az elzárásban élők mindennapi egészségügyi állapotára. A kiegyensúlyozott fogvatartottaknál kisebb a kockázat a lelki eredetű betegségek kialakulására, amelyek az életminőséget jelentős mértékben rombolják.

A fogvatartottak speciális helyzetükből adódóan nagyon bonyolult helyzetben vannak. Itt nem csupán az örökölt, vagy a meglévő krónikus betegségeket kell kezelni, de a börtönartalmakból adódó, akár lelki úton is kialakuló betegségek kezelésére is nagy hangsúlyt kell fektetni.

A kérdőíves elemzés egyértelműen bizonyította, hogy a felvetett hipotézisem teljes mértékben megállja a helyét. A kérdőív egységes mivolta miatt tiszta képet lehetett kialakítani. Nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy a személyi állomány egy helyen és légtérben tartózkodik a fogvatartottakkal, de a munka végeztével a dolgozók hazamennek, a fogvatartottak pedig a zárkájukba vonulnak vissza. A fogvatartottak a kezdeti ellenszegülést követően többnyire rájönnek arra, hogy normális és társadalmilag elfogadott viselkedési normák elsajátításával és gyakorlásával, sokkal inkább problémamentesen tudják letölteni kiszabott büntetésüket. Ugyanakkor arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy amennyiben az elítéltek jól viselkednek, a törvény lehetőséget biztosíthat számukra, hogy a kiszabott börtönbüntetést teljesen ne töltsék le, előbb szabaduljanak a kedvezményeknek köszönhetően. Ez egyfajta jutalom és megelőlegezett bizalom is, amivel nem érdemes visszaélni, ellenkező esetben a büntetésből még hátralévő időt is le kell töltenie.

Fontos tényezőként szerepel, hogy az idejüket hasznosan töltsék el (munka, sportfoglalkozás, szakkörök, iskola), a nyugalom szempontjából ezek a legmegfelelőbb lehetőségek. Amennyiben az intézetben nyugalom és biztonság van, a dolgozók stressz-szintje is lényegesen alacsonyabb. A társadalom jobban el tudja fogadni azon elítélteket, akik elfogadják az alap emberi magatartásmintákat, ráadásul a fogvatartottak önbecsülése is nagymértékben növelhető. További pozitív hatásként jelentkezik, hogy folytathatják, befejezhetik iskolai tanulmányaikat, lehetőségük adódik szakmát tanulni, megtanulnak a közösségben dolgozni, élni, tevékenykedni. Ennek következtében nagyobb türelemmel és empátiával képesek lesznek alkalmazkodni a munkahelyi, és a szabad élet által előidézett hétköznapi kihívásokhoz.

Csak remélni lehet, hogy minél többen lesznek képesek a jövőben a különféle reszocializációs programoknak köszönhetően normális, a társadalmi elvárásoknak megfelelő életvitel folytatására úgy, hogy tartózkodnak a bűncselekmények elkövetésétől. A bv. célja a sikeres reintegráció, mely következtében a szabadulás után alkalmazni fogják az elsajátított és megtanult viselkedésmintákat, így a jövőben becsületes életvitelt tudnak folytatni.

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról
- [2] Bakacsi, Gy. (2010): Szervezeti magatartás és vezetés, AULA kiadó
- [3] <https://bv.gov.hu/hu/foglalkoztatás>
- [4] Karner CA: Egészség-gazdaságtan (KTK-NYME, 2015) (letöltve: 2015.03.15.)
- [5] Karner CA: Gazdálkodás az egészségügyben különös tekintettel a kórházak finanszírozására, 2005 http://www.nyeme.hu/fileadmin/dokumentumok/ktk/Kepzes_doktori/2005/2005_KarnerCecilia_d.pdf (letöltve: 2016.01.22.)

A SZERZŐK BEMUTATÁSA

Németh Miklós a Gábor Dénes Főiskolát 2003-ban végezte el. 2007 augusztus óta teljesít szolgálatot a büntetés-végrehajtási szervezetnél informatikai szakterületen. További képzéseit a Nyugat-magyarországi Egye-

tem Közgazdaságtudományi Karán végezte el (vezetés és szervezés, vállalkozásfejlesztés, közgazdálkodás, közpolitika), és szerzett okleveles közgazdász képesítést. Jelenleg a Soproni Egyetemen doktori képzésen vesz részt a „Menedzsment a faiparban” témakörben. Érdeklődési és kutatási területe az emberek motivációjára irányul.

Dr. Karner Cecília költségvetési pénzügyi üzemgazdász, majd 1985-ben a MKKE-n közgazdásztanárként diplomázott. 1999-től a Nyugat-magyarországi Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Karán, illetve annak elődintézményeiben oktatott, jelenleg egyetemi docens. 2000-től szervezi, majd vezeti és oktat az egészségügyi

fokozatot (közgazdaságtudományok) a NYME KTK Gazdasági folyamatok elmélete és gyakorlata Doktori Iskolában, témája: Gazdálkodás az egészségügyben, különös tekintettel a kórházak finanszírozására [5]. 2005-től a Magyar Statisztikai Társaság –, 2007-től az MTA köztestületi –, 2009-től a META tagja, majd 2010-től a Magyar Országgyűlés Egészségügyi Bizottságában szakértő. 2011-ben Nemzetközi Egészség-gazdaságtani tanfolyamot végzett az Österreichische Gesellschaft für Gesundheitsökonomie és a NYME KTK közös szervezésében.

menedzsment, az orvos-közgazdász, gyógyszerész-közgazdász posztgraduális képzéseken. 2005-ben szerzett PhD-

Lakossági népegészségügyi szűréseket végeznek szeptembertől a Semmelweis Egyetemen hallgatói

Tanulmányi kredit pontot kapnak ősztől azon orvostanhallgatók, akik tantárgyi keretek között megvalósuló egészségfejlesztési tevékenységet, szűréseket végeznek. A Semmelweis Egyetem Szenátusának idén februári ülésén megalapított Semmelweis Egészségfejlesztési Központ és a Népegészségügyi Intézet együttműködésében induló tantárgy a megújuló curriculum reform fontos elemét képezi. A kötelező kurzus célja az egészségmegőrzéshez, népegészségügyi szűrésekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek átadása.

A 2019. őszével kezdődő jubileumi évben a gyakorlati képzést előtérbe helyezve újítjuk meg a magyar orvosképzést, melynek köszönhetően a betegágy mellé már jelentős gyakorlati tapasztalattal érkeznek meg a fiatal orvosok – fogalmazott Dr. Merkely Béla az egyetemi curriculummal kapcsolatban szervezett sajtótájékoztatón. A rektor elmondta, a fejlett országokhoz hasonlóan hazánkra is jellemzőek az olyan népegészségügyi problémák, mint az egészségtelen életmód, a szív-érrendszeri vagy akár a daganatos megbetegedések. Épp ezért az orvosok képzése során is szükséges az egészségmegőrzéshez, népegészségügyi szűrésekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátítása, vagyis a prevenció fókuszú szemléletformálás – hangsúlyozta.

A cél sikeres megvalósítása érdekében az ősztől induló curriculum reformban tanulmányi két kredit pontot kapnak a hallgatók azért, hogy tantárgyi keretek között megvalósuló egészségfejlesztési tevékenységet, prevenció oktatást és szűréseket végezzenek. Dr. Merkely Béla elmondta, ennek köszönhetően gyarapodnak a hallgatók gyakorlati ismeretei, a lakosságnak pedig bővül a népegészségügyi szűrésekhez való hozzáférhetősége. A rektor hozzátette, mivel egy orvosképzéssel foglalkozó egyetemnek feladata a hallgatók egészségre nevelése is, ezért hasonlóan az iskolákhoz, az ősztől megújuló curriculumban minden karon és évfolyamon tantárgyként vezetnek be a rendszeres a testnevelést.

Dr. Merkely Béla kiemelte, mivel a Semmelweis Egyetem jó példával is szeretne elől járni, ezért a jövőben nemcsak a betegellátásban, de a lakosság egészségmegőrzésben is vezető szerepet kíván betölteni. Az egyetem Szenátusa ezen elhatározás mentén idén februárban létrehozta a Semmelweis Egészségfejlesztési Központot, melynek célja az egészségmegőrzés korszerű szervezeti kereteinek megteremtése.

Folytatás a 46. oldalon